

Sygn. akt I C 4070/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 września 2021r.

Sąd Rejonowy w Kaliszu w I Wydziale Cywilnym, w składzie:

Przewodniczący: sędzia Michał Włodarek

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Dulas

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 3 września 2021r. w Kaliszu

sprawy z powództw

G. O. (PESEL (...))

K. P. (PESEL (...))

T. O. (PESEL (...))

A. O. (PESEL (...))

L. O. (PESEL (...))

przeciwko pozwanemu **Ubezpieczeniowemu Funduszowi Gwarancyjnemu z/s w W. ((...))**

przy udziale interwenienta ubocznego **K. J. (PESEL (...))**

o zapłatę

I. zasądza od pozwanego Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego z/s W. na rzecz:

1. powódki G. O. kwotę 34.820,00zł (trzydzieści cztery tysiące osiemset dwadzieścia złotych 00/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 20 grudnia 2017r. do dnia zapłaty,
2. powódki K. P. kwotę 17.820,00zł (siedemnaście tysięcy osiemset dwadzieścia złotych 00/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 20 grudnia 2017r. do dnia zapłaty,
3. powódki T. O. kwotę 23.604,15zł (dwadzieścia trzy tysiące sześćset cztery złote 15/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od kwoty 17.820,00zł (siedemnaście tysięcy osiemset dwadzieścia złotych 00/100) od dnia 20 grudnia 2017r. do dnia zapłaty,
4. powoda A. O. kwotę 17.820,00zł (siedemnaście tysięcy osiemset dwadzieścia złotych 00/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 20 grudnia 2017r. do dnia zapłaty,
5. powoda L. O. kwotę 17.820,00zł (siedemnaście tysięcy osiemset dwadzieścia złotych 00/100) wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 20 grudnia 2017r. do dnia zapłaty,

II. oddała każde z powództw w pozostałej części,

III. nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Kaliszu tytułem zwrotu części nieuiszczonych wydatków:

1. od powódki G. O. kwotę 233,96zł (dwieście trzydzieści trzy złote 96/100),
2. od powódki K. P. kwotę 223,89zł (dwieście dwadzieścia trzy złote 89/100),
3. od powódki T. O. kwotę 315,92zł (trzysta piętnaście złotych 92/100),
4. od powoda A. O. kwotę 260,91zł (dwieście sześćdziesiąt złotych 91/100),
5. od powoda L. O. kwotę 223,89zł (dwieście dwadzieścia trzy złote 89/100),
6. od pozwanego Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego z/s w W. kwotę 6.930,13zł (sześć tysięcy dziewięćset trzydzieści złotych 13/100),

IV. zasądza od pozwanego Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego z/s w W. tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego, na rzecz:

1. powódki G. O. kwotę 4.021,63zł (cztery tysiące dwadzieścia jeden złotych 63/100),
2. powódki K. P. kwotę 2.543,03zł (dwa tysiące pięćset czterdzieści trzy złote 03/100),
3. powódki T. O. kwotę 2.483,83zł (dwa tysiące czterysta osiemdziesiąt trzy złote 83 00/100),
4. powoda A. O. kwotę 2.543,03zł (dwa tysiące pięćset czterdzieści trzy złote 03/100),
5. powoda L. O. kwotę 2.543,03zł (dwa tysiące pięćset czterdzieści trzy złote 03/100).

Sygn. akt I C 4070/18

UZASADNIENIE

W dniu 24 października 2018r. powodowie G. O., K. P., T. O., A. O. i L. O. skierowali do tut. Sądu w stosunku do pozwanego Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego żądanie zasądzenia kwot pieniężnych tytułem zadośćuczynienia za krzywdę doznaną w wyniku tragicznej śmierci ich syna i brata M. O., a także zwrotu poniesionych wydatków związanych z organizacją pogrzebu oraz miejsca pochówku zmarłego oraz żądania zasądzenia kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, i tak na rzecz:

- powódki G. O. kwoty 50.820,00zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 20 grudnia 2017r. do dnia zapłaty,
- powódki K. P. kwoty 25.820,00zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 20 grudnia 2017r. do dnia zapłaty,
- powódki T. O. kwoty 25.820,00zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 20 grudnia 2017r. do dnia zapłaty oraz kwoty 10.806,94zł tytułem zwrotu poniesionych kosztów pogrzebu i pochówku,
- powoda A. O. kwoty 25.820,00zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 20 grudnia 2017r. do dnia zapłaty,
- powoda L. O. kwoty 25.820,00zł wraz z ustawowymi odsetkami liczonymi od dnia 20 grudnia 2017r. do dnia zapłaty,

W uzasadnieniu pozwu powodowie podnieśli, iż są matką oraz rodzeństwem tragicznie zmarłego M. O. i przysługuje im od pozwanego roszczenie na podstawie art. 446 § 4 kc.

Ponadto powodowie wskazali, iż w wyniku śmierci syna i brata oraz okoliczności tego zdarzenia doznali cierpień spowodowanych przedwczesną utratą członka rodziny, poczucia osamotnienia i pustki, wstrząsu, a także że nie mogli odnaleźć się w nowej rzeczywistości i nie posiadają zdolności jej akceptowania.

Dodatkowo powódka T. O. wskazała, iż poniosła wydatki związane z organizacją pogrzebu oraz miejsca pochówku M. O., które nie zostały pokryte.

Powodowie podnieśli również zakres przyczynienia się M. O. do zaistnienia wypadku komunikacyjnego i jego skutków wynosi 30%.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Kaliszu z dnia 14 listopada 2018r. w sprawie o sygn. akt I C 4070/18, od którego zażalenie oddalono postanowieniem Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 18 grudnia 2018r. w sprawie o sygn. akt II Cz 761/18 nie uwzględniono wniosku powodów o zwolnienie od kosztów sądowych.

Pozwany Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny z/s w W. w odpowiedzi na pozew wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powodów na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu tego kwalifikowanego pisma procesowego pozwany wskazał, iż kwestionuje wysokość dochodzonej należności podnosząc, iż uwzględniając warunki niniejszej sprawy, w szczególności okoliczność, iż na etapie postępowania likwidacyjnego przyznano każdemu z powodów stosowną kwotę pieniężną żądania powództwa są wygórowane, w tym wobec przyjętego przez pozwanego stopnia przyczynienia się poszkodowanego do zaistnienia zdarzenia, jego skutków i szkody. Pozwany zakwestionował ponadto wysokość dochodzonych należności podnosząc, iż uwzględniając warunki niniejszej sprawy są one wygórowane.

Pozwany podniósł zakres przyczynienia się M. O. do zaistnienia wypadku komunikacyjnego i jego skutków w rozmiarze 80%.

Zarządzeniem z dnia 27 marca 2019r. w sprawie o sygn. akt I C 4070/18 zawiadomiono o toczącym się postępowaniu na podstawie art. 84 § 2 kpc i art. 76 i n. kpc K. J..

W piśmie procesowym z dnia 31 lipca 2019r. K. J. zgłosił interwencję uboczną po stronie pozwanego i wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie od powodów na jego rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu swojego stanowiska interwenient uboczny wskazał, iż kwestionuje wysokość dochodzonej należności podnosząc, iż przyznane powodom w toku postępowania likwidacyjnego należności rekompensują ich stratę związaną ze śmiercią członka rodziny.

Interwenient uboczny podniósł zakres przyczynienia się M. O. do zaistnienia wypadku komunikacyjnego i jego skutków w rozmiarze 80%.

Postanowieniem Sądu Rejonowego w Kaliszu z dnia 31 lipca 2019r. w sprawie o sygn. akt I C 4070/18 zwolniono w całości interwenienta ubocznego od kosztów sądowych.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny.

W dniu 18 sierpnia 2013r w miejscowości W., gm. Ostrów W., woj. (...) interwenient uboczny K. J. umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że kierując niedopuszczonym do ruchu samochodem osobowym m – ki O. (...) bez posiadanych uprawnień do kierowania pojazdami oraz jadąc z prędkością nie mniejszą niż 89 km/h, znacznie przekraczając prędkość administracyjnie dopuszczalną, nie posiadając należytej wiedzy teoretycznej oraz umiejętności praktycznych i doświadczenia podjął niewłaściwe manewry obronne, przez co w znacznym stopniu przyczynił się do potrącenia przechodzącego przez jezdnię na prawym pasie ruchu w miejscu niedozwolonym i przy ograniczonych w porze nocnej warunkach widoczności pieszego M. O., który w wyniku doznanych obrażeń zmarł.

Prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w Ostrowie W.. z dnia 2 lutego 2015r. w sprawie o sygn. akt II K 2067/13, zmienionym w części wyrokiem Sądu Okręgowego w Kaliszu z dnia 16 lipca 2015r. w sprawie o sygn. akt IV Ka 210/15 interwenient uboczny K. J. został skazany za występki z art. 177 § kk na karę pozbawienia wolności z warunkowym zawieszaniem jej wykonania oraz karę grzywny, a ponadto orzeczono w stosunku do w/w terminowy środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych wszelkich kategorii.

Źródłową przyczyną wypadku było zachowanie pokrzywdzonego M. O., który znajdując się w stanie nietrzeźwości (1,8‰) nie zauważył (bądź zauważył zbyt późno) nadjeżdżający z prawej strony samochód, którym kierował interwenient uboczny i nie ustąpił mu pierwszeństwa, do czego był zobligowany, znajdując się poza oznakowanym znakami pionowymi i poziomymi przejściem dla pieszych w terenie niezabudowanym, czym spowodował stan zagrożenia.

Interwenient uboczny swoim zachowaniem na drodze umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym, naruszył zasadę zachowania ostrożności określonej w art. 3 ust. 1 ustawy prawo o ruchu drogowym, regułę bezpiecznej prędkości jazdy poruszając się z prędkością nie mniejszą niż 89 km/h w miejscu, w którym obowiązuje ograniczenie prędkości do 60 km/h, a także prowadził pojazd bez posiadanych uprawnień, pojazd, który nie został dopuszczony do ruchu, a ponadto prowadził auto nie posiadając należytej wiedzy teoretycznej oraz umiejętności praktycznych i doświadczenia, co skutkowało podjęciem niewłaściwych manewrów obronnych. Interwenient uboczny przyczynił się do zaistnienia potrącenia poszkodowanego M. O., a przyczynienie należy uznać za znaczne. Dodatkowo interwenient uboczny zbiegł z miejsca zdarzenia.

Zakres przyczynienia się poszkodowanego M. O. do powstania zdarzenia i jego skutków, przy uwzględnieniu zachowania na drodze interwenienta ubocznego i okoliczności dotyczących jego kwalifikacji i stanu pojazdu wynosi w warunkach niniejszej sprawy 50%.

(odpis skrócony aktu zgonu k. 14, notatka urzędowa k. 15, wyrok II K 2067/13 k. 16-19, wyrok IV Ka 210/15 k. 20-26, dokumenty akt szkodowych – płyta Cd. k. 106, opinia biegłego k. 191-212, 238-244, przesłuchanie interwenienta ubocznego K. J. k. 157-158, z akt SR w Ostrowie W.. II K 2067/13: notatka urzędowa k. 1, 2, 10, 22, 23, 27, 36, 54, 57, protokół oględzin miejsca wypadku drogowego k. 3-4, szkic sytuacyjny k. 5, ślad k. 6-7, 26, protokół przesłuchania świadka k. 11-12, 20-21, 30-31, 46-47, 48-49, 58-60, 61-62, 63-64, 65-66, 67-69, 70-71, 76-77, 78-80, 94, 97, 98-99, 111, protokół oględzin osoby k. 13-19, 72-73, protokół oględzin miejsca k. 24-25, 37-45, protokół oględzin rzeczy k. 32-33, 56, 81-87, 95-96, protokół z przebiegu badania stanu trzeźwości urządzeniem elektronicznym k. 35, protokół użycia testera narkotycznego k. 55, protokół oględzin i otwarcia zwłok k. 100-110, sprawozdanie k. 112-115, 204-205, opinia biegłego k. 125-186, protokół przesłuchania podejrzanego k. 191-193, zapytanie K. k. 206, protokół rozprawy głównej k. 262-266, 277-278, 300-301, wyrok k. 319, 371, zarządzenie wykonania wyroku k. 383, przesłuchanie powódki G. O. k. 127v, 361-361v 00:04:09-00:09:38, przesłuchanie powódki K. P. k. 127v-128, 361v 00:09:38-00:16:01, przesłuchanie powódki T. O. k. 128-128v, 361v 00:16:01-00:20:10, przesłuchanie powoda A. O. k. 128, 361v 00:20:10-00:25:24, przesłuchanie powoda L. O. k. 129, 361v 00:25:24-00:29:10)

Tragicznie zmarły M. O. był synem powódki G. O. oraz bratem powodów K. P., T. O., A. O. i L. O..

M. O. był synem powódki G. O.. W/w mieszkali razem i prowadzili wspólnie gospodarstwo domowe. W dacie zdarzenia M. O. był kawalerem i nie posiadał dzieci. Zmarły pomagał powódce finansowo oraz opiekował się nią. G. O. była bardzo związana emocjonalnie z synem. Był on szanowany w pracy i wśród kolegów. Powódka poza M. O. posiada jeszcze czworo dzieci, tj. powodów A. O., T. O., K. P. i L. O.. Powódka po zdarzeniu zażywała ogólnodostępne leki uspokajające, natomiast nie korzystała z porad specjalistów psychiatry czy psychologa. Po śmierci syna życie powódki zmieniło się na niekorzyść, obecnie pomaga jej córka T. O..

M. O. był bratem powódki K. P.. Pomiędzy nimi panowały bardzo dobre relacje, często się widywali, nieraz co tydzień, co dwa tygodnie, a także przy okazji uroczystości rodzinnych i świąt. Poza tym utrzymywali stały kontakt telefoniczny. Powódka mogła liczyć na wsparcie i pomoc brata, w tym finansową, czy też przy remontach. Powódka w związku ze

zdarzeniem korzystała z porad lekarza psychiatry oraz zażywała leki. Życie powódki uległo pogorszeniu w związku z tragiczną śmiercią jej brata, a posiadane rodzeństwo nie pozwoliło jej zrekompensować straty po śmierci M. O..

M. O. był bratem powódki T. O.. Był on najmłodszym z rodzeństwa. Powódka posiadała z bratem bardzo dobre relacje, uczestniczyła w jego wychowaniu. W/w pomagali sobie wzajemnie, dogadywali się bez słów. W dacie śmierci M. O. powódka mieszkała razem z nim i G. O. w domu rodzinnym i prowadzili wspólne gospodarstwo domowe. M. O. pomagał we wszelkich czynnościach domowych. Powódka nie ma swojej rodziny, jest sama i liczyła na pomoc brata. Powódka nie pogodziła się ze śmiercią brata, korzystała z porad psychiatry i psychologa oraz zażywała leki. Po śmierci brata pozostał smutek, przygnębienie oraz wielka pustka. Uległa pogorszeniu sytuacja ekonomiczna powódki. Powódka nie pogodziła się ze śmiercią brata, a trauma trwa do dzisiaj. Powódka razem z rodzeństwem wzięła na siebie ciężar organizacji ceremonii pogrzebowej i miejsca pochówku M. O. i poniosła z tego tytułu wydatki.

M. O. był bratem powoda A. O.. Przed jego tragiczną śmiercią w/w mieszkali po sąsiedzku, na jednym podwórku. Powód posiadał bardzo pozytywne relacje z bratem. Powód traktował brata jak syna, cały czas o nim myśli. M. O. pomagał mu w ciężkich pracach w gospodarstwie rolnym, w szczególności po przebytej operacji kręgosłupa. W/w spotykali się, oglądali razem mecze, kibicowali jednej drużynie. Spędzali wspólnie święta oraz uroczystości rodzinne. Powód mógł polegać na bracie. Powód posiada własną rodzinę, żonę i dzieci. Po śmierci brata powód miał wsparcie u rodziny. Powód zażywał leki, które nie pomagały mu, co spowodowało, że był hospitalizowany w szpitalu psychiatrycznym. Powód nie mógł sobie poradzić z zaistniałą sytuacją i stratą brata. Po śmierci brata powód miał trudności ze zorganizowaniem pracy w gospodarstwie, pogorszył się jego stan zdrowia, pojawiły się nowe choroby.

M. O. był bratem powoda L. O.. Powód miał znakomite relacje z bratem, powód z uwagi na różnicę wieku uczestniczył w jego wychowaniu. W/w spędzali razem czas, mieli wspólne hobby, a przez pewien czas mieszkali wspólnie. Brat wspierał powoda w kwestiach informatycznych, udzielał się społecznie, był w straży, chciał założyć klub piłkarski i pomagać młodszemu. Pomiędzy w/w ukształtowały się poprawne więzi rodzinne. Po opuszczeniu domu rodzinnego w/w odwiedzali się raz w tygodniu. Powód mógł polegać na bracie. M. O. pomógł mu znaleźć zatrudnienie, wspierał go. W/w pracowali w jednym przedsiębiorstwie aż do śmierci M. O.. Powód w dacie zdarzenia miał swoją rodzinę, natomiast obecnie ten stan się zmienił i powód wiąże to z tym tragicznym zdarzeniem. Po uzyskaniu wiedzy o śmierci brata powód poczuł bezradność i bezwład ciała, powód korzystał ze zwolnienia od pracy. Powód znalazł wsparcie wśród dzieci i rodziny. Powód korzystał również z porad neurologa, psychologa i psychiatry oraz zażywał leki. Po śmierci brata powodowi posypało się wszystko, żona zaczęła chorować i zmarła, natomiast córka leczy się psychiatrycznie. Powód do dzisiaj nie może się pozbierać.

Powodowie utrzymywali z M. O. bardzo dobre stosunki osobiste i rodzinne, byli z nim silnie związani uczuciowo. Wiązała ich szczególna więź rodzinna w tym znaczeniu, że byli zżyci, powierzali sobie nawzajem swoje porażki, niepowodzenia i sukcesy. Powodowie spędzali wspólnie z M. O. czas świąt i innych wydarzeń rodzinnych, a poza okazjonalnymi spotkaniami utrzymywali również regularne kontakty osobiste.

Śmierć M. O. była dla powodów wstrząsem. Powodowie źle się czuli zarówno fizycznie jak i psychicznie, byli roztrzęsieni, zdenerwowani oraz zgubieni, nie wiedzieli jak mają postępować w takiej sytuacji, odczuwali lęk i osamotnienie, odczuwali ból, niepokój, smutek i pustkę po stracie najbliższego członka rodziny, nie pogodzili się z jego śmiercią, zamknęli się wewnątrz, wycofali się, nie potrafili przeżywać radości, mieli problemy adaptacyjne. Dolegliwości te w dość istotnym natężeniu trwały kilkanaście miesięcy i utrudniały wówczas im codzienne funkcjonowanie, ale go z niego nie wyłączały. Powodowie wspominając brata i opisując jego sylwetkę oraz sposób zachowania, charakteryzując jego osobę odczuwali smutek, wzruszali się i powracali do silnych negatywnych emocji. Powodowie wypowiadali się o swoim bracie tylko pozytywnie uzewnętrzniając swój stosunek do niego i artykułując wyraźnie jego brak. Powodowie dbają o pamięć po M. O., a także o miejsce jego pochówku, które zorganizowali i regularnie odwiedzają.

W trudnych momentach związanych z przeżywaniem tragedii rodzinnej powodowie znajdowali wsparcie wśród najbliższych członków rodziny i znajomych.

(przesłuchanie powódki G. O. k. 127v, 361-361v 00:04:09-00:09:38, przesłuchanie powódki K. P. k. 127v-128, 361v 00:09:38-00:16:01, przesłuchanie powódki T. O. k. 128-128v, 361v 00:16:01-00:20:10, przesłuchanie powoda A. O. k. 128, 361v 00:20:10-00:25:24, przesłuchanie powoda L. O. k. 129, 361v 00:25:24-00:29:10)

W obszarze zdrowia psychicznego u powoda A. O. stwierdzono istnienie zaburzeń lękowo – depresyjnych mieszanych zaostrzanych reaktywnie oraz cechy wtórnych organicznych zmian w (...).

W wyniku stresu związanego z tragiczną śmiercią brata dotychczas występujące u powoda dolegliwości uległy nasileniu. Nasilenie to było jednak nieadekwatnie duże i wpływało na codzienne funkcjonowanie powoda.

Poziom nasilenia i charakter oraz czasookres trwania zaburzeń powoduje, że u A. O. wystąpił długotrwały uszczerbek na zdrowiu w rozmiarze 5%.

Czasookres powstałych zaburzeń można określić na ok. 7 – 8 miesięcy. Po tym czasie leczenie powoda było już związane z wcześniej (sprzed zdarzenia) występującymi zaburzeniami, a jego stan psychiczny pozostawał względnie stabilny. Od ok. 2016r. zaburzenia wiążą się dodatkowo z powstałymi zmianami w (...).

Przedmiotowe zdarzenie nie będzie już miało istotnego wpływu na stan psychiczny powoda w przyszłości.

W obszarze zdrowia psychicznego u powódki K. P. w związku ze śmiercią jej brata w dniu 18 sierpnia 2013r. wystąpiły niepowikłane procesy żałoby.

Powódka w wyniku śmierci brata nie doznała uszczerbku na zdrowiu psychicznym. Reakcja żałoby, która jest procesem naturalnym dla człowieka, po stracie bliskiej osoby, i jej przebieg i stopień nasilenia u powódki nie wkraczały w zakres patologii.

Śmierć brata i występujący w związku z nią proces żałoby, wpłynął na funkcjonowanie powódki, był to jednak typowy wpływ charakterystyczny dla niepowikłanego procesu żałoby.

Rokowania co do stanu zdrowia psychicznego powódki są dobre. Nie wykazuje ona obecnie cech zaburzeń psychicznych poza elementami świadczącymi o uzależnieniu od (...).

Pomiędzy powódką G. O., a zmarłym M. O. istniały pozytywne związki uczuciowe, typowe dla prawidłowych relacji między matką i synem. Syn był dla powódki osobą bliską, którą darzyła głęboką miłością i doceniała jego pomoc w codziennym funkcjonowaniu.

Śmierć syna była dla powódki dość trudnym przeżyciem. Doświadczyła ona okresowych zaburzeń emocjonalnych właściwych dla przebiegu procesu niepowikłanej żałoby.

Powódka posiada dobre mechanizmy przystosowawcze, dobrze radzi sobie w codziennym funkcjonowaniu. Nie wymaga obecnie pomocy psychologicznej czy psychiatrycznej w związku ze śmiercią syna.

W chwili obecnej powódka funkcjonuje prawidłowo, dobrze wywiązuje się z obowiązków rodzinnych, a doświadczona strata nie ma i nie będzie miała w przyszłości istotnego wpływu na jej stan psychiczny.

U powódki T. O. w związku ze śmiercią jej brata w dniu 18 sierpnia 2013r. wystąpił niepowikłany proces żałoby.

Powódka w wyniku śmierci brata nie doznała uszczerbku na zdrowiu psychicznym. Reakcja żałoby, która jest procesem naturalnym dla człowieka, po stracie bliskiej osoby, i jej przebieg i stopień nasilenia u powódki nie wkraczały w zakres patologii.

Śmierć brata i występujący w związku z nią proces żałoby, wpłynął nieznacznie na funkcjonowanie powódki, był to typowy wpływ charakterystyczny dla niepowikłanego procesu żałoby

Rokowania co do stanu zdrowia psychicznego powódki są dobre. Powódka nie wykazuje obecnie cech zaburzeń psychicznych związanych z przedmiotowym zdarzeniem.

U powoda L. O. w związku z tragiczną śmiercią jego brata wystąpiła niepowikłana reakcja żałoby.

U powoda występują zaburzenia lękowo – depresyjne mieszane zaostrzane reaktywnie, które występowały przed zdarzeniem z dnia 18 sierpnia 2013r. i nie są z nim związane przyczynowo – skutkowo. U powoda jest cały czas prowadzone leczenie farmakologiczne związane z tym zaburzeniem.

W związku z wypadkiem z dnia 18 sierpnia 2013r. u powoda nie doszło do powstania trwałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu psychicznym.

Przedmiotowe zdarzenie nie będzie miało wpływu na stan psychiczny powoda w przyszłości.

(opinie sądowo – psychiatryczna k. 264-270, 271-276, 277-281, 282-287, 288-294, dokumentacja medyczna k. 295, 296, 297)

Powodowie G. O., K. P., T. O., A. O. i L. O. dokonali zgłoszenia u pozwanego zaistnienia szkody w celu przeprowadzenia postępowania szkodowego w ramach odpowiedzialności gwarancyjnej Ubezpieczyciela sprawcy szkody z tytułu umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w związku z ruchem tych pojazdów. Postępowania szkodowe zostały zarejestrowane pod sygn. akt LIK/042417, (...), LIK (...), LIK 042/420 i (...).

W związku ze zgłoszeniem pozwany przeprowadził postępowanie szkodowe w ramach którego dokonał oceny podstaw odpowiedzialności i ostatecznie decyzjami z dnia 20 grudnia 2017r. przyznał powodom tytułem zadośćuczynienia, przy przyjętym współczynniku przyczynienia się poszkodowanego do zaistnienia zdarzenia, powstania szkody i jej rodzaju oraz charakteru na poziomie 80%:

- powodowi L. O. kwotę 2.180,00zł,
- powódce T. O. kwotę 2.180,00zł oraz kwotę 1.522,86zł tytułem zwrotu kosztów pogrzebu,
- powódce G. O. kwotę 5.180,00zł,
- powódce K. P. kwotę 2.180,00zł,
- powodowi A. O. kwotę 2.180,00zł

oraz odmówił wypłaty świadczeń w pozostałym zakresie.

(decyzje k. 27, 28, 29, 30, 31)

Powódka T. O. poniosła wydatki związane z organizacją ceremonii pogrzebowej poszkodowanego M. O. oraz miejscem jego pochówku w łącznej wysokości 14.614,01zł, i tak z tytułu urzędzenia miejsca pochówku w kwocie 7.000,00zł i z tytułu usług pogrzebowych i konsolacji w łącznej kwocie 7.614,01zł.

(faktura Vat k. 32, 33, 34, oświadczenie k. 35, zestawienie k. 36, przesłuchanie powódki G. O. k. 127v, 361-361v 00:04:09-00:09:38, przesłuchanie powódki K. P. k. 127v-128, 361v 00:09:38-00:16:01, przesłuchanie powódki T. O. k. 128-128v, 361v 00:16:01-00:20:10, przesłuchanie powoda A. O. k. 128, 361v 00:20:10-00:25:24, przesłuchanie powoda L. O. k. 129, 361v 00:25:24-00:29:10)

Sąd uznał za przydatne do ustalenia stanu faktycznego opinie sporządzoną przez biegłych z zakresu rekonstrukcji zdarzeń drogowych i wyceny wartości pojazdów oraz psychiatrii albowiem jest są one pełne, jasne, zrozumiałe, wyczerpujące i kompleksowe oraz wewnętrznie spójne. Biegli w poszczególnych opiniach udzielili odpowiedzi na

wszystkie postawione w tezach dowodowych pytania, sformułowania zawarte w treści każdej z opinii pozwalają na zrozumienie wyrażonych w nich ocen i poglądów oraz sposobu dochodzenia do nich, a ponadto biegli przedstawili metody badawcze i materiał badawczy, na którym się oparli. Wnioski końcowe każdej z opinii są zwięzłe i precyzyjne, a ponadto wnioski opinii są logiczne i znajdują oparcie w przeprowadzonych przez biegłych badaniach i nie budzą zastrzeżeń, co do ich trafności w porównaniu z podanym w opinii materiałem badawczym.

Ponadto biegły z zakresu rekonstrukcji zdarzeń drogowych i wyceny wartości pojazdów w sposób fachowy i rzeczowy ustosunkował się do wszystkich zarzutów skierowanych w stosunku do opinii wypowiadając się szczegółowo w obszarze każdego zastrzeżenia odwołując się przy tym do dokumentarnego materiału dowodowego oraz reguł postępowania przy sporządzaniu takiego typu operatów.

Za wiarygodne należało uznać zaliczone w poczet materiału dowodowego dokumenty zgromadzone w postępowaniu albowiem zostały one sporządzone przez uprawnione organy w ramach przysługujących im kompetencji, w sposób rzetelny i fachowy. Ich prawdziwość i autentyczność nie wzbudziła w ocenie Sądu wątpliwości.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje.

Na podstawie art. 436 § 1 kc odpowiedzialność przewidzianą w art. 435 kc ponosi samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody.

Na podstawie art. 98 w zw. z art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. 2021.854 – j.t.) z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, będącą następstwem śmierci, uszkodzenia ciała, rozstroju zdrowia bądź też utraty, zniszczenia lub uszkodzenia mienia.

Najbliższemu członkowi rodziny zmarłego przysługuje na podstawie art. 446 § 4 kc zadośćuczynienie pieniężne za doznaną krzywdę, gdy śmierć nastąpiła na skutek deliktu. Prawo do życia w rodzinie i utrzymania tego rodzaju więzi, której zerwanie powoduje ból, cierpienie, rodzi poczucie krzywdy stanowi bowiem dobro osobiste członków rodziny i podlega ochronie na podstawie art. 23 i art. 24 kc. Roszczenie o zadośćuczynienie oparte na art. 446 § 4 kc ma na celu złagodzenie poczucia krzywdy wywołanej zerwaniem szczególnej więzi międzyludzkiej jaką jest więź rodzinna – por. uchwała SN z dnia 13 lipca 2011r. w sprawie o sygn. akt III CZP 32/11, opubl. OSNC 2012/1/10, uchwała SN z dnia 22 października 2010r. w sprawie o sygn. akt III CZP 76/10, opubl. OSNC-ZD 2011/2/42, uchwała SN z dnia 7 listopada 2012r. w sprawie o sygn. akt III CZP 67/12, opubl. OSNC 2013/4/45, wyrok s.apel. w Łodzi z dnia 8 maja 2015r. w sprawie o sygn. akt I ACa 1668/14, opubl. LEX nr 1746844.

Pod pojęciem rodzina należy rozumieć „najmniejszą grupę społeczną, powiązaną poczuciem bliskości i wspólności, osobistej i gospodarczej, wynikającej nie tylko z pokrewieństwa”. Decydujące znaczenie ma przy tym faktyczny układ stosunków między konkretnymi osobami, a nie formalna kolejność pokrewieństwa wynikająca w szczególności z przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. Przyjmuje się bowiem, że do grona tego zalicza się także osoby, których sytuacja życiowa kształtowała się w pewnej zależności od zmarłego oraz istniał faktyczny stosunek bliskości ze zmarłym. Stopień pokrewieństwa ma natomiast znaczenie wtórne, choć samo pokrewieństwo musi wystąpić – por. wyrok s.apel. w Lublinie w sprawie o sygn. akt I ACa 254/13, opubl. LEX nr 1378756.

Roszczenie o zadośćuczynienie przewidziane w art. 446 § 4 kc jest roszczeniem o charakterze ściśle niemajątkowym, odzwierciedleniem w formie pieniężnej rozmiaru krzywdy i jej kompensację. Krzywdą dla osób bliskich zmarłego jest natomiast naruszenie dobra osobistego poprzez zerwanie więzi emocjonalnej szczególnie bliskiej w relacjach rodzinnych.

Krzywdę doznaną w wyniku śmierci osoby bliskiej bardzo trudno ocenić i wyrazić w formie pieniężnej, przy czym ocena ta powinna opierać się na kryteriach obiektywnych, a nie na wyłącznie subiektywnych odczuciach pokrzywdzonego.

Celem bowiem zadośćuczynienia za śmierć osoby bliskiej jest złagodzenie cierpienia psychicznego wywołanego tą śmiercią i pomoc w dostosowaniu się do zmienionej sytuacji życiowej. Istotne jest przy tym, że nie dotyczy to śmierci jako takiej, lecz wynika z okoliczności, w jakich do niej doszło, a mianowicie tego, że z reguły jest ona nagła i niespodziewana oraz wynika z czynu niedozwolonego, czyli zdarzenia bezprawnego i nagannego. Właśnie okoliczności śmierci poszkodowanego wpływają na spotęgowanie rozmiaru krzywdy, wynikającej z poczucia żalu, osamotnienia pustki i żałoby po utracie osoby najbliższej.

Zadośćuczynienie ma zatem wyrównywać cierpienia spowodowane przedwczesną utratą członka rodziny, skutkującą naruszeniem chronionej prawem więzi rodzinnej i prawa do życia w rodzinie, jako dobra osobistego - por. wyrok s.apel. w Katowicach z dnia 9 lipca 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 307/14, opubl. LEX nr 1496415, wyrok s.apel. we Wrocławiu z dnia 18 czerwca 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 479/14, opubl. LEX nr 1506323, wyrok SN z dnia 28 maja 2014r. w sprawie o sygn. akt I CSK 332/13, opubl. LEX nr 1532766, wyrok s.apel. w Krakowie z dnia 23 maja 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 393/14, opubl. LEX nr 1623879.

Przy rozważaniach w zakresie wysokości należnego zadośćuczynienia nie można tracić także z pola widzenia, w jakim wieku znajdują się osoby poszkodowane i uprawnione oraz w jakich relacjach pozostawały między sobą. Inna jest bowiem sytuacja po stracie rodzica osoby małoletniej, która żyje we wspólnym gospodarstwie domowym z tym rodzicem, a inna sytuacja po stracie osoby dorosłej, która nie funkcjonuje w ramach danej rodziny.

Wysokość zadośćuczynienia z tytułu naruszenia dóbr osobistych wskutek śmierci osoby bliskiej winna być uzależniona przede wszystkim od indywidualnej oceny sytuacji, jaka panowała w rodzinie przed śmiercią tej osoby i jakiej można by się spodziewać, gdyby do śmierci nie doszło. Za istotne należy również uznać takie okoliczności jak to, czy osoby uprawnione pozostawały w najbliższym kręgu rodzinnym, czyli pozostawały we wspólnym gospodarstwie domowym i w konsekwencji w bezpośrednim uzależnieniu w sprawach życia codziennego, czy uprawnionym jest dziecko, które bezpowrotnie utraciło prawo do wychowania się w pełnej rodzinie, czy doszło do całkowitego osamotnienia osoby uprawnionej, a także jej wieku, stanu zdrowia, możliwości życiowych i potrzeb osoby uprawnionej. Nie ulega też wątpliwości, że duże znaczenie ma bliskość relacji emocjonalnych, jak również ocena wpływu śmierci osoby bliskiej na stan psychiczny uprawnionego.

Utrata osoby najbliższej zawsze wywołuje ból i jego odczuwanie nie wymaga też dowodu. Istnieją jednak relacje rodzinne i wzajemne związanie tego rodzaju, że utrata określonej osoby będzie wywoływała znacznie większy ból, cierpienie, poczucie pustki, niż utrata innej osoby tak samo spokrewnionej. Taki stan rzeczy z pewnością będzie skutkował dalej idącym naruszeniem dobra osobistego w postaci prawa do zachowania więzi rodzinnej. Ponadto wysokość zadośćuczynienia powinna uwzględniać okoliczność, że śmierć człowieka jest zdarzeniem pewnym, a zatem zadośćuczynienie powinno rekompensować często jedynie wcześniejszą utratę członka rodziny. Z tego względu najwyższe świadczenia z tego tytułu powinny być przyznawane na rzecz osób, które na skutek śmierci najbliższego członka rodziny stały się samotne.

Przyznanie odpowiedniego zadośćuczynienia oznacza przyznanie takiej kwoty, która rozsądnie oceniana da się określić jako godziwa w realiach danej sprawy. Skutkiem tej oceny winno zaś być zasądzenie zadośćuczynienia, które wystarcza do złagodzenia doznanych cierpień, a zarazem nie premiuje osób o słabszej konstrukcji psychicznej, reagujących intensywniej na sytuacje traumatyczne lub też nie prowadzi do pokrzywdzenia osób o osobowości zamkniętej, kumulującej w sobie wewnętrzne emocje.

Konkludując należy stwierdzić, iż na rozmiar krzywdy wywołanej śmiercią bliskiej osoby mają przede wszystkim wpływ: dramatyzm doznań osoby bliskiej, poczucie osamotnienia i pustki, cierpienia moralne i wstrząs psychiczny wywołany śmiercią osoby najbliższej, rodzaj i intensywność więzi łączącej pokrzywdzonego ze zmarłym, wystąpienie zaburzeń będących skutkiem tego odejścia, roli w rodzinie pełnionej przez osobę zmarłą, utrata pomocy, wsparcia i opieki ze strony zmarłego lub możliwości uzyskania w przyszłości stabilnych warunków życiowych, a także niekorzystne zmiany w psychice, które mają wpływ na stan zdrowia, osłabienie aktywności życiowej lub zawodowej, stopień krzywdy, który łączy się z brakiem pomocy i opieki osoby najbliższej, stopień w jakim pokrzywdzony

będzie umiał się znaleźć w nowej rzeczywistości i zdolności jej zaakceptowania, leczenie doznanej traumy, wiek pokrzywdzonego oraz rola jaką w rodzinie pełniła osoba zmarłego, wiek zarówno zmarłego, jak i pokrzywdzonego – por. wyrok s.apel. w Łodzi z dnia 18 lipca 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 120/14, opubl. LEX nr 1504393, wyrok s.apel. w Gdańsku z dnia 27 czerwca 2014r. w sprawie o sygn. akt V ACa 339/14, opubl. LEX nr 1515185, wyrok s.apel. w Łodzi z dnia 28 marca 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 1284/13, opubl. LEX nr 1451724, wyrok s.apel. w Poznaniu z dnia 9 października 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 684/14, opubl. LEX nr 1544923, wyrok s.apel. w Łodzi z dnia 14 maja 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 1498/13, opubl. LEX nr 1466845, wyrok SN z dnia 7 marca 2014r. w sprawie o sygn. akt IV CSK 374/13, opubl. LEX nr 1438653, wyrok s.apel. w Łodzi z dnia 20 lutego 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 1136/13, opubl. LEX nr 1439204, wyrok s.apel. w Gdańsku z dnia 20 lutego 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 755/13, opubl. LEX nr 1451606, wyrok s.apel. w Warszawie z dnia 16 stycznia 2014r. w sprawie o sygn. akt VI ACa 862/13, opubl. LEX nr 1454677.

W warunkach przedmiotowej sprawy zaistniały okoliczności, o których mowa w treści art. 11 kpc, który to przepis statuuje zasadę wiązania ustaleniami wyroku karnego ze skutkami erga omnes.

Określona w art. 11 kpc moc wiążąca wyroku karnego oznacza, że w sprawie cywilnej niedopuszczalne jest dokonywanie jakichkolwiek własnych ustaleń co do tych okoliczności, którymi, zgodnie z omawianym przepisem, sąd jest związany w postępowaniu cywilnym. Okoliczności te nie mogą być przedmiotem postępowania dowodowego ani oceny sądu, a więc nie ma do nich zastosowania zasada swobodnej oceny dowodów (art. 233 kpc), a sąd w sprawie cywilnej dokonuje tylko subsumcji pod odpowiedni przepis prawa materialnego cywilnego wiążących ustaleń wynikających z wyroku karnego oraz ewentualnych własnych ustaleń dotyczących pozostałych okoliczności istotnych w rozpoznawanej sprawie. Istota wiązania sądu cywilnego skazującym wyrokiem karnym wyraża się w tym, że w skład podstawy faktycznej rozstrzygnięcia sądu cywilnego wchodzi czyn opisany w sentencji karnego wyroku skazującego, a sąd ten pozbawiony jest możliwości dokonywania ustaleń w tym zakresie, w tym w szczególności ustaleń odmiennych niż przeniesione na podstawie tego wyroku z procesu karnego.

Przyczynienie się w ujęciu art. 362 kc oznacza, że pomiędzy zachowaniem poszkodowanego a szkodą istnieje adekwatny związek przyczynowy. Wina lub oczywista nieprawidłowość (albo ich brak) po stronie poszkodowanego podlegają uwzględnieniu przy ocenie, czy i w jakim stopniu przyczynienie się uzasadnia obniżenie odszkodowania. Ocena stopnia przyczynienia musi uwzględniać wiek i doświadczenie stron oraz ciężące na nich obowiązki, a także stopień świadomości poszkodowanego.

Przyczynieniem się jest każde zachowanie się poszkodowanego pozostające w normalnym związku przyczynowym ze szkodą, za którą ponosi odpowiedzialność inna osoba. Przyczynienie się do szkody występuje wtedy, gdy na podstawie stanu faktycznego sprawy uzasadniony jest wniosek, że bez udziału poszkodowanego szkoda by nie powstała lub nie przybrałaby ustalonych rozmiarów. Nie oznacza to jednak prostego przełożenia stopnia przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody na obniżenie należnego odszkodowania czy też zadośćuczynienia i nie przesądza o stopniu tego obniżenia. Użycie przez ustawodawcę w art. 362 kc sformułowania „stosowne okoliczności” nakazuje, aby sąd uwzględnił wszystkie okoliczności konkretnej sprawy, takie np. jak stopień winy sprawcy, wiek poszkodowanego i stopień jego rozwoju, szczególne okoliczności towarzyszące zdarzeniu wywołującemu szkodę. Dopiero po dokonaniu prawidłowej oceny wszystkich zindywidualizowanych okoliczności związanych z przyczynieniem się poszkodowanego do powstania lub zwiększenia szkody ocenić można, jaka kwota będzie odpowiednią sumą zadośćuczynienia, zgodnie z normą określoną w art. 446 § 4 kc. – por. wyrok SN z dnia 20 lipca 2020 w sprawie o sygn. akt V CSK 247/19, opubl. Legalis, wyrok Sn z dnia 11 września 2014r. w sprawie o sygn. akt III CSK 248/13, opubl. Legalis.

Sąd uwzględnił w oparciu o treść art. 362 kc przyczynienie się poszkodowanego do zaistnienia przedmiotowego zdarzenia, którego następstwem była jego śmierć, co stanowiło podstawę do obniżenia zadośćuczynienia i odszkodowania należnego bezpośrednio powodowi, przy przyjęciu, że zakres tego przyczynienia w realiach niniejszej sprawy wynosi 50%.

Biorąc pod uwagę przytoczone powyżej okoliczności należy kategorycznie stwierdzić, iż powodowie posiadają atrybut podmiotów należących do kręgu osób uprawnionych do zadośćuczynienia z art. 446 § 4 kc.

Sąd ustalając rozmiar krzywdy i wysokość zadośćuczynienia uwzględnił więź emocjonalną łączącą powodów ze zmarłym synem i bratem, która ukształtowała się w poprawnie zbudowanej relacji rodzinnej, i która przejawiała się wspólną aktywnością rodzinną i osobistą. Ponadto Sąd wziął pod uwagę okoliczności, w jakich doszło do śmierci poszkodowanego M. O., która była następstwem tragicznego wypadku drogowego, upływu czasu od tego zdarzenia oraz poczucia żalu, osamotnienia pustki i żałoby po utracie przez powodów osoby najbliższej. Sąd miał też na uwadze wiek powodów i poszkodowanego, a także że w wyniku zdarzenia nie doszło do całkowitego osamotnienia powodów.

Sąd ocenił również stan psychiczny i psychologiczny powodów i dodatkowo czasowy brak umiejętności i trudności w akceptacji przez powodów istniejącego stanu i przystosowania się do zmienionych warunków płaszczyźnie osobistej, rodzinnej i zawodowej.

W związku z powyższym Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powodów tytułem zadośćuczynienia, i tak na rzecz:

- powódki G. O. kwotę 34.820,00zł (80.000,00zł (wysokość zgłoszonego żądania) x 50% (wartość przyczynienia poszkodowanego), co daje kwotę 40.000,00zł, którą należy pomniejszyć o wartość zadośćuczynienia przyznanego w postępowaniu likwidacyjnym w wysokości 5.180,00zł),
- powódki K. P. kwotę 17.820,00zł (40.000,00zł (wysokość zgłoszonego żądania) x 50% (wartość przyczynienia poszkodowanego), co daje kwotę 20.000,00zł, którą należy pomniejszyć o wartość zadośćuczynienia przyznanego w postępowaniu likwidacyjnym w wysokości 2.180,00zł),
- powódki T. O. kwotę 17.820,00zł (40.000,00zł (wysokość zgłoszonego żądania) x 50% (wartość przyczynienia poszkodowanego), co daje kwotę 20.000,00zł, którą należy pomniejszyć o wartość zadośćuczynienia przyznanego w postępowaniu likwidacyjnym w wysokości 2.180,00zł),
- powoda A. O. kwotę 17.820,00zł (40.000,00zł (wysokość zgłoszonego żądania) x 50% (wartość przyczynienia poszkodowanego), co daje kwotę 20.000,00zł, którą należy pomniejszyć o wartość zadośćuczynienia przyznanego w postępowaniu likwidacyjnym w wysokości 2.180,00zł),
- powoda L. O. kwotę 17.820,00zł (40.000,00zł (wysokość zgłoszonego żądania) x 50% (wartość przyczynienia poszkodowanego), co daje kwotę 20.000,00zł, którą należy pomniejszyć o wartość zadośćuczynienia przyznanego w postępowaniu likwidacyjnym w wysokości 2.180,00zł),

wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie oraz oddalił każde z powództw w pozostałej części.

W ocenie Sądu oceniając obiektywnie wysokości przyznaných zadośćuczynień nie są one rażąco niskie i nadmiernie wygórowane.

Wysokość przyznaných zadośćuczynień zdaniem Sądu przedstawia dla powodów istotną wartość finansową i nie jest symboliczna.

Powódka T. O. była również uprawniona do żądania w stosunku do pozwanego zwrotu poniesionych przez nią kosztów pogrzebu i zorganizowania miejsca pochówku tragicznie zmarłego M. O..

Na podstawie art. 446 § 1 kc jeżeli skutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia nastąpiła śmierć poszkodowanego, zobowiązany do naprawienia szkody powinien zwrócić koszty leczenia i pogrzebu temu, kto je poniósł.

Obowiązek zwrotu kosztów pogrzebu na podstawie art. 446 § 1 kc obejmuje zwrot kosztów bezpośrednio z pogrzebem związanych (jak przewóz zwłok, nabycie trumny, zakup miejsca na cmentarzu i in.), jak również zwrot wydatków,

odpowiadających zwyczajom danego środowiska, w tym wydatki na wieńce i kwiaty oraz poczęstunek biorących w pogrzebie osób. Te zwyczaje należy rozumieć jako zwykle ponoszone wśród określonego kręgu osób koszty związane z pochowaniem zmarłego. Kierować się należy kryteriami obiektywnymi, oczywiście odniesionymi do pewnego kręgu podmiotów.

Do wydatków zalicza się również koszt postawienia nagrobka w granicach kosztów przeciętnych – por. wyrok SN z dnia 6 stycznia 1982r. w sprawie o sygn. akt II CR 556/81, opubl. Legalis, wyrok SN z dnia 22 stycznia 1981r. w sprawie o sygn. akt II CR 600/80, opubl. Legalis, wyrok SN z dnia 8 sierpnia 1973r. w sprawie o sygn. akt I CR 554/73, opubl. Legalis.

Powódka T. poniosła wydatki związane z organizacją ceremonii pogrzebowej poszkodowanego M. O. oraz miejscem jego pochówku w łącznej wysokości 14.614,01zł, i tak z tytułu urządzenia miejsca pochówku w kwocie 7.000,00zł oraz z tytułu usług pogrzebowych i konsolacji w łącznej kwocie 7.614,01zł.

Mając na względzie przyjęty zakres przyczynienia się poszkodowanego do zaistnienia przedmiotowego zdarzenia i powstania skutku w postaci jego śmierci na poziomie 50% oraz wysokość przyznanego świadczenia w postępowaniu likwidacyjnym o wartości 1.522,86zł, Sąd uznał za zasadne wydatki pogrzebowe powódki w łącznej kwocie 5.784,15zł ($14.614,01 \times 50\% = 7.307,01zł$; $7.307,01zł - 1.522,86 = 5.784,15zł$).

W tym miejscu należy wskazać, iż obowiązkiem stron postępowania było w ramach procesu przed Sądem przytoczenie okoliczności faktycznych, z których wywodzą roszczenia (art. 187 § 1 pkt 2 kpc) i wskazanie na dowody, których przeprowadzenie potwierdzi zasadność ich twierdzeń o faktach (art. 232 kpc i art. 6 kc). Zgodnie z zasadami procesu cywilnego ciężar gromadzenia materiału dowodowego spoczywa na stronach (art. 232 kpc., art. 3 kpc, art. 6 kc). Jego istota sprowadza się do ryzyka poniesienia przez stronę ujemnych konsekwencji braku wywiązania się z powinności przedstawienia dowodów. Skutkiem braku wykazania przez stronę prawdziwości twierdzeń o faktach istotnych dla sprawy jest tylko to, że twierdzenia takie zasadniczo nie będą mogły leżeć u podstaw sądowego rozstrzygnięcia. Strona, która nie udowodni przytoczonych twierdzeń, utraci korzyści, jakie uzyskalaby aktywnym działaniem (por. wyrok s.apel w Białymstoku z dnia 28 sierpnia 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 286/14, opubl. LEX nr 1511625).

Dłużnik popada w opóźnienie, jeżeli nie spełnia świadczenia w terminie, w którym stało się ono wymagalne.

Opóźnienie świadczenia odszkodowawczego następuje, jeżeli dłużnik nie spełni świadczenia niezwłocznie po wezwaniu go przez wierzyciela i od tej chwili należą się wierzycielowi odsetki. W razie wyrządzenia szkody czynem niedozwolonym odsetki należą się poszkodowanemu już od chwili zgłoszenia roszczenia o zapłatę odszkodowania, w tej bowiem chwili staje się, zgodnie z art. 455 kc, wymagalny obowiązek spełnienia świadczenia odszkodowawczego. – por. wyrok s.apel. w Warszawie z dnia 18 stycznia 2013r. w sprawie o sygn. akt VI ACa 1150/12, opubl. LEX nr 1314923, wyrok SN z dnia 8 lutego 2012r. w sprawie o sygn. akt V CSK 57/11, opubl. LEX nr 1147804.

Wymagalne roszczenie o zadośćuczynienie powoduje stan opóźnienia po jego sprecyzowaniu co do wysokości i wezwaniu dłużnika do zapłaty konkretnej kwoty z tego tytułu – por. wyrok s.apel. w Rzeszowie z dnia 15 maja 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 77/14, opubl. LEX nr 1506727.

O roszczeniu ubocznym orzeczono w oparciu o treść art. 481 § 1 i 2 - 2⁴ kc.

Odsetki na podstawie art. 481 kc należą się jeżeli zobowiązany nie płaci należnego zadośćuczynienia w terminie wynikającym z przepisu szczególnego lub art. 455 kc. Nie sprzeciwia się temu okoliczność, że zasądzenie zadośćuczynienia jest fakultatywne, a jego wysokość zależy od oceny sądu oraz, że do zadośćuczynienia stosuje się art. 363 § 2 kc albowiem orzeczenie sądu przyznające zadośćuczynienie ma charakter rozstrzygnięcia deklaratoryjnego, nie zaś konstytutywnego. W świetle art. 455 kc roszczenie o zadośćuczynienie, jako roszczenie pieniężne - w przypadku braku oznaczenia terminu spełnienia świadczenia - staje się wymagalne z chwilą wezwania do zapłaty. Stąd też odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia należnego uprawnionemu należą się już od tej chwili, czemu nie stoi na przeszkodzie to, że wysokość świadczenia jest ostatecznie kształtowana przez sąd. – por. wyrok s.apel. w Rzeszowie z

dnia 29 sierpnia 2013r. w sprawie o sygn. akt I ACa 203/13, opubl. LEX nr 1396899, wyrok s.apel. w Lublinie z dnia 27 marca 2013r. w sprawie o sygn. akt I ACa 807/12, opubl. LEX nr 1306007, wyrok s.apel. w Łodzi z dnia 9 stycznia 2014r. w sprawie o sygn. akt I ACa 459/13, opubl. LEX nr 1416095.

Sąd miał przy tym również na względzie treść art. 14 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. 2021.854 – j.t. ze zm.), gdyż powołany przepis nakłada na ubezpieczyciela obowiązek spełnienia świadczenia najdalej 30. dnia od daty otrzymania zawiadomienia o szkodzie. Ustanawiając krótki termin spełnienia świadczenia ustawodawca wskazał na konieczność szybkiej i efektywnej likwidacji szkody ubezpieczeniowej. Po otrzymaniu zawiadomienia o wypadku Fundusz - jako profesjonalista korzystający z wyspecjalizowanej kadry i w razie potrzeby z pomocy rzeczoznawców (art. 355 § 2 kc) - obowiązany jest do ustalenia przesłanek swojej odpowiedzialności, czyli samodzielnego i aktywnego wyjaśnienia okoliczności wypadku oraz wysokości powstałej szkody – por. wyrok s.apel. we Wrocławiu z dnia 14 czerwca 2013r. w sprawie o sygn. akt I ACa 539/13, opubl. LEX nr 1369453, wyrok SN z dnia 16 grudnia 2011r. w sprawie o sygn. akt V CSK 38/11, opubl. LEX nr 1129170, por. wyrok s.apel. w Poznaniu z dnia 27 czerwca 2013r. w sprawie o sygn. akt I ACa 494/13 LEX nr 1353802.

W tym miejscu należy wskazać, iż powódka T. O. nie domagała się zasądzenia odsetek od dochodzonego roszczenia zwrotu pogrzebu.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 108 § 1 kpc w zw. z art. 98 § 1 – 3 kpc i art. 100 kpc w zw. z art. 105 § 2 kpc i art. 107 kpc oraz w oparciu o treść § 2 pkt 5 i 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. 2018.265 – j.t.) oraz art. 13 ust. 1 i art. 113 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. 2020.755 – j.t. ze zm.) i art. 1 ust. 1 pkt 2 i art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 16 listopada 2006r. o opłacie skarbowej (Dz. U. 2020.1546 – j.t. ze zm.).

Z tych wszystkich względów orzeczono jak w sentencji wyroku.